

**T.C. ENERJİ VE TABİİ
KAYNAKLAR BAKANLIĞI**

SANAYİDE ENERJİ VERİMLİLİĞİ KILAVUZU

SIKÇA SORULAN SORULAR

OSBÜK ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı iş birliğinde gerçekleştirilen, Sanayide Enerji Verimliliği Eğitim programları kapsamında bu çalışma hazırlanmıştır.

 Osbuk_org

 osbuk_org

 OSBustkurulusu

www.osbuk.org.tr

İÇİNDEKİLER

1. ENERJİ VERİMLİLİĞİ MEVZUATI	1
1) Enerji Verimliliği Nedir?	1
2) Enerji Tasarrufu Nedir?.....	1
3) Enerji Yoğunluğu Nedir?.....	1
4) Enerji Verimliliği Mevzuatının Kapsamı Nelerdir?.....	1
5) Yararlanacak Kaynaklar Nelerdir?	1
6) OSB ve Katılımcılarına Yönelik, Yasal Zorunluluk İçeren Yükümlülükler Nelerdir?.....	1
7) Enerji Yöneticisi Kime Denir?	2
8) Enerji Yöneticisi Sertifikası Nasıl Alınır?.....	2
9) Enerji Yöneticisi Sertifikası Eğitimlerini Düzenlemek Üzere Hangi Kurum veya Kuruluşlar Yetkilendirilmiştir?	2
10) Enerji Yöneticisi Eğitimlerine Üniversitelerin Hangi Bölümlerinden Başvuru Kabul Edilir?	2
11) Enerji Yöneticisi (EY) Görevlendirme Kriterleri Nelerdir?	2
12) Endüstriyel İşletmelerin Enerji Yöneticisi Görevlendirme Kriterleri Nelerdir?	2
13) Endüstriyel İşletmelerin Enerji Yönetim Birimi Oluşturma Kriterleri Nelerdir?	3
15) Enerji Yöneticisi (EY) ve Enerji Yönetim Biriminin (EYB) Genel Olarak Görevleri Nelerdir?.....	3
16) OSB Enerji Yönetim Biriminin (EYB) Görevleri Nelerdir?.....	3
18) Yetkilendirilmiş Enerji Verimliliği Danışmanlık Şirketi (EVD) Listesine Nereden Ulaşılır?	4
19) Enerji Etüdü Nedir?	4
20) Enerji Etütleri Genel Olarak Hangi Faaliyetleri İçerir?	4
21) TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi (EYS) Nedir?	4
22) OSBÜK ve TSE Arasında İmzalanan, TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi Protokolünün Hedefi Nedir?	4
23) Enerji Yönetim Sistemi (EYS) Kurulmasının Pratikte Avantajı Nedir?	4
2. ENERJİ VERİMLİLİĞİNDE DENETİM	4
24) Enerji Verimliliğinde Denetim Sürecinin Kapsamı Nedir?.....	4
25) Denetimlerde, Aykırılıkların Tespiti Halinde Hangi Yaptırımlar Uygulanır?	4
26) Denetimler Hangi Yöntemlerle Gerçekleşir?	5
27) Denetim Süreçleri Nelerdir?	5
28) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nca Yapılan Denetimlerde Kullanılan, Kontrol Listelerine Nereden Ulaşılır?.....	5

29) Denetim Konu Başlıkları Nelerdir?	5
30) Enerji Verimliliği (ENVER) Portalı Nedir?	6
3. ENERJİ VERİMLİLİĞİ DESTEKLERİ	6
31) Enerji Verimliliği Finansman Destekleri Nelerdir?.....	6
32) KOSGEB Fonlarının Kapsamı Nelerdir?	6
33) Verimlilik Arttırıcı Proje Başvuru Kriterleri Nelerdir?	6
34) Verimlilik Arttırıcı Projelerin Kapsamı Nelerdir?.....	6
35) Verimlilik Arttırıcı Proje Nasıl Hazırlanır?.....	6
36) Enerji Verimliliği Danışmanlık Şirketlerine Nasıl Ulaşılır?.....	7
37) Verimlilik Arttırıcı Proje Başvuruları Nereye Yapılmalıdır?.....	7
38) Gönüllü Anlaşmaların Kapsamı Nelerdir?	7
40) Gönüllü Anlaşmalara İlişkin İlan ve Başvurulara Nasıl Ulaşılır?.....	7
41) Yeşil Teknoloji Projeleri Destek Programının (YETEP) Kapsamı Nelerdir?.....	7
42) Uluslararası Fonların Kapsamı Nelerdir?	8
43) “Türkiye Organize Sanayi Bölgeleri Projesi”ne İlişkin İlan ve Dokümanlara Nasıl Ulaşılır?	8
44) 5 inci Bölge Teşviklerinden Yararlanmak İçin Kriterler Nelerdir?	8
45) 5 inci Bölge Teşvikleri Nelerdir?	9
46) Başvuru Hangi Bakanlığa Yapılır? Süreç Nasıl İşler?	9
47) Enerji Verimliliği Yatırım Projesi Nedir?	9
48) Yeni Kurulan Firma Verimlilik Arttırıcı Proje Desteklerinden Faydalanabilir mi?.....	9
49) Ortalama Bir Enerji Etüdü Maliyeti Ne Kadardır?	9
50) Bölgesel Kalkınma Ajansları Tarafından Etüt Destekleri Verilir mi?.....	9
51) OSBÜK ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı İş Birliğinde Yapılan/Yapılacak Eğitimlerin Amacı Nedir?	9
52) Sanayide Enerji Verimliliği Eğitim Programlarında, Hedef Kitle Kimlerden Oluşur?.....	9
53) Bağımsız Bir Enerji Yöneticisi Kaç İşletmeye Hizmet Verebilir?.....	10
54) OSB’de 50 Üzeri İşletme Varsa, OSB Bölge Müdürlüğü Enerji Yöneticisini Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’na Bildirmesi Gerekir mi?	10

1. ENERJİ VERİMLİLİĞİ MEVZUATI

1) Enerji Verimliliği Nedir?

Binalarda yaşam standardı ve hizmet kalitesinin, endüstriyel işletmelerde ise üretim kalitesi ve miktarının düşüşüne yol açmadan, birim veya ürün miktarı başına enerji tüketiminin azaltılmasıdır.

2) Enerji Tasarrufu Nedir?

Belli önlemler uygulayarak harcanan enerji miktarında sağlanan azalmadır. **Güvenlik, konfor, üretim ve kalitede azalma olabilir veya bunlar dikkate alınmayabilir.**

3) Enerji Yoğunluğu Nedir?

Bir birim hasıla üretebilmek için tüketilen enerji miktarıdır. Tüm dünyada enerji verimliliğinin takip ve karşılaştırılmasında kullanılan bir araçtır.

4) Enerji Verimliliği Mevzuatının Kapsamı Nelerdir?

- [5627 Sayılı Enerji Verimliliği Kanunu](#),
- [Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Arttırılmasına Dair Yönetmelik](#),
- [Enerji Verimliliği Denetim Yönetmeliği](#),
- [Enerji Verimliliği Eğitim ve Sertifikalandırma Faaliyetleri Hakkında Uygulama Usul ve Esasları](#),
- [Enerji Verimliliği Destekleri Hakkında Uygulama Usul ve Esasları](#),

5) Yararlanacak Kaynaklar Nelerdir?

- [Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun](#),
- [Genel Aydınlatma Yönetmeliği](#),
- [Enerji ile İlgili Ürünlerin Çevreye Duyarlı Tasarımına İlişkin Yönetmelik](#),
- [Yetki Belgesi ve Sertifika Bedelleri Hakkında Tebliğ](#)
- [TSE - TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi Başvuru Dokümanları](#),
- [KOSGEB tarafından yürütülen Enerji Verimliliği Projeleri](#),
- [Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı \(TTGV\) Programları](#),
- [Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı, Enerji Verimliliği Eğitimleri](#),

6) OSB ve Katılımcılarına Yönelik, Yasal Zorunluluk İçeren Yükümlülükler Nelerdir?

Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Arttırılmasına Dair Yönetmelik'in 8 inci maddesinin ikinci fıkrası;

- Enerji yöneticisi görevlendirmekle yükümlü kamu binaları, Ticari ve hizmet binaları,
- Elektrik üretim tesisleri ile endüstriyel işletmeler ve enerji yönetim birimi kurmakla yükümlü **organize sanayi bölgeleri ile endüstriyel işletmeler** TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemini kurarak belgelendirecektir.
- Enerji yönetim sisteminin güncel tutulmasından ilgili kurum, kuruluş ve işletmeler sorumludur.

Ayrıca aynı yönetmeliğin 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında “...**bölgesinde faal durumda en az 50 işletme bulunan organize sanayi bölgelerinde enerji yönetim birimi kurulur.**” hükümlerine istinaden yıllık toplam enerji tüketimi 1.000 TEP ve üzeri olan endüstriyel işletmeler ile **enerji yönetim birimi kurmakla yükümlü organize sanayi bölgeleri** TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemini kurarak belgelendirmesi gerekmektedir.

Bununla birlikte, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının yürüttüğü destek programlarına yıllık toplam enerji tüketimleri 500 TEP ve üzeri olan endüstriyel işletmelerin başvuruda bulunulabilmesi için aynı yönetmeliğin 15 inci maddesinin üçüncü fıkrasının c bendi ile 18 inci maddesinin birinci fıkrasının a bendinde bulunan “Belgelendirmeye esas olan yürürlükteki TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi Standardına göre Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akredite olmuş veya Türk Akreditasyon Kurumu tarafından kabul edilen kurumlarca akredite olmuş uygunluk değerlendirme kuruluşlarınca verilmiş belgeye sahip olunması veya belgelendirme başvurusu yapıldığına dair başvuru yapılan kurum veya kuruluş tarafından düzenlenmiş belge sunulması.” hükmü gereğince TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi belgesine sahip olmalı ya da söz konusu belgeyi almak için müracaatlarını yapmış olmaları gerekmektedir.

7) Enerji Yöneticisi Kime Denir?

Enerji Yöneticisi, 5627 Sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamına giren endüstriyel işletmelerde veya binalarda enerji yönetimi ile ilgili faaliyetlerin yerine getirilmesinden **yönetim adına sorumlu, enerji yöneticisi sertifikasına sahip kişidir.**

8) Enerji Yöneticisi Sertifikası Nasıl Alınır?

Enerji Yöneticisi Sertifikası alabilmek için, ETKB, yetkilendirilen kurum veya yetkili EVD şirketleri tarafından düzenlenen eğitime katılmış olmak ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yapılacak merkezi sınavda başarılı olmak gerekmektedir.

9) Enerji Yöneticisi Sertifikası Eğitimlerini Düzenlemek Üzere Hangi Kurum veya Kuruluşlar Yetkilendirilmiştir?

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı başta olmak üzere, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Mimarlar ve Mühendisler Odası, Siemens, Efektif Enerji ve Karal firmaları yetkilendirilmiştir.

10) Enerji Yöneticisi Eğitimlerine Üniversitelerin Hangi Bölümlerinden Başvuru Kabul Edilir?

Enerji yöneticisi eğitimlerine mühendislik alanında (Mühendislik unvanı taşıyan herkes) veya teknik eğitim fakültelerinin makine, elektrik, mekatronik veya elektrik-elektronik bölümlerinde en az lisans düzeyinde eğitim almış kişiler kabul edilmektedir.

11) Enerji Yöneticisi (EY) Görevlendirme Kriterleri Nelerdir?

- **Endüstriyel İşletme:** Son 3 yıl ortalama enerji tüketimi ≥ 1.000 TEP.
- **Özel Ticari ve Hizmet Binaları:** Son 3 yıl ortalama enerji tüketimi ≥ 500 TEP veya toplam inşaat alanı ≥ 20.000 m².
- **Kamu Binaları:** Son 3 yıl ortalama enerji tüketimi ≥ 250 TEP veya toplam inşaat alanı ≥ 10.000 m².
- **Elektrik Üretim Tesisleri:** Kurulu güç ≥ 100 MW.

12) Endüstriyel İşletmelerin Enerji Yöneticisi Görevlendirme Kriterleri Nelerdir? Ortalama Enerji Tüketimi ≥ 1.000 TEP:

- Sertifikalı ve sigortalı çalışanını enerji yöneticisi olarak görevlendirebilir.
- EVD şirketinden enerji yöneticiliği hizmeti alabilir.

13) Endüstriyel İşletmelerin Enerji Yönetim Birimi Oluşturma Kriterleri Nelerdir?

Ortalama Enerji Tüketimi ≥ 50.000 TEP:

- EYB = EY + 2 Teknik Personel (min)
- Sigortalı çalışanını enerji yöneticisi olarak görevlendirebilir veya EVD şirketinden enerji yöneticisi hizmeti alabilir.
- Enerji yöneticisinin altında en az 2 teknik personelini EYB'de görevlendirmelidir.
- Organizasyonlarında toplam kalite çalışmalarından sorumlu olan ve bünyesinde enerji yöneticisinin de görev aldığı kalite yönetim birimi EYB olarak da görevlendirebilir.

14) OSB'lerin Enerji Yönetim Birimi Oluşturma Kriterleri Nelerdir?

Faal İşletme Sayısı ≥ 50 :

EYB = EY + 2 Teknik Personel (min)

- Sigortalı çalışanını EY olarak görevlendirebilir veya EVD şirketinden enerji yöneticisi hizmeti alabilir.
- Enerji Yöneticisinin altında en az 2 teknik personelini EYB'de görevlendirmelidir.
- Organizasyonlarında toplam kalite çalışmalarından sorumlu olan ve bünyesinde enerji yöneticisinin de görev aldığı kalite yönetim birimi EYB olarak da görevlendirebilir.

15) Enerji Yöneticisi (EY) ve Enerji Yönetim Biriminin (EYB) Genel Olarak Görevleri Nelerdir?

5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu ve ikincil mevzuatı çerçevesinde tanımlanan görev ve sorumluluklarını yerine getirir. **Çalıştığı bina veya işletmede verimlilik artırıcı tedbirler ve projeleri uygulamak suretiyle;** Enerji tüketiminin azaltılmasında, Bilinç düzeyinin artırılmasında, Çevresel olumsuzlukların azaltılmasında, Parasal açıdan kazanç sağlanmasında aktif rol alır. Temel olarak aşağıdaki faaliyetleri yürütür.

- Eğitim ve Bilinçlendirme Faaliyetleri,
- Enerji Tüketen Cihazların İzlenmesi, Bakım, Kalibrasyonu ve Tadilatları,
- Enerji Tüketimini, Enerji Yoğunluğunu İzleme ve Periyodik Raporlama,
- Etüt ve Proje Koordinasyonu ve İyileştirme Uygulamaları,
- Enerji Kompozisyonunu Belirleme, Alternatif Yakıt Kullanımı, Kriz Dönemi Alternatif Planı,
- Enerji Verimliliği Tedbirleri ile azaltılabilecek CO2 Miktarlarını Belirleme,
- Yönetime Sunulmak Üzere, Enerji İhtiyaçlarının ve VAP Uygulamalarını Planlama, Bütçeleme, Fayda ve Maliyet Analizlerini Hazırlama,
- Yıllık Enerji Tüketimi ve Enerji Yönetim Çalışmalarına İlişkin Bilgilerin Mart Ayı Sonunda Bakanlığa Bildirme,

16) OSB Enerji Yönetim Biriminin (EYB) Görevleri Nelerdir?

OSB bünyesinde;

- Yıllık toplam enerji tüketimi 1.000 TEP'ten az olan endüstriyel işletmelerde enerji yönetimi uygulamalarının yerine getirilmesine yardımcı olmak,
- Bilgilendirme, bilinçlendirme ve örnek uygulama gibi çalışmalar yapmak,
- Organize Sanayi Bölgesi tarafından veya onun adına yürütülen enerji üretim, iletim veya dağıtım faaliyetleri kapsamında, enerji yönetim çalışmaları yapmak,

17) Enerji Verimliliği Danışmanlık Şirketinin (EVD) Görevleri Nelerdir?

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı veya yetkilendirilmiş kurumlar ile yaptıkları yetkilendirme anlaşması çerçevesinde, enerji verimliliği hizmetlerini yürütmek üzere yetki belgesi verilen şirketlerdir. Verilen yetki belgesi ile endüstriyel işletmelere, enerji üretim, iletim ve dağıtım tesislerine ve organize sanayi bölgelerine enerji verimliliği hizmetleri verilir. EVD'lerin temel görevleri aşağıda sıralanmıştır.

- Enerji Yöneticisi Eğitim Düzenleyebilme
- Etüt Yapma
- VAP Hazırlama
- Enerji Yönetimi
- Enerji Danışmanlığı
- EKB (Enerji Kimlik Belgesi) Düzenleyebilme

18) Yetkilendirilmiş Enerji Verimliliği Danışmanlık Şirketi (EVD) Listesine Nereden Ulaşılır?

Bakanlıkça yetkilendirilen EVD şirketleri listesine buradan ulaşabilirsiniz.

<https://enerji.gov.tr/enerji-verimliliği-ve-cevre-dairesi-baskanligi-yetkilendirmeler>

19) Enerji Etüdü Nedir?

Enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik imkânların ortaya çıkarılması için yapılan, enerji tasarruf potansiyellerini ve bu potansiyellerin geri kazanılmasına yönelik önlemleri belirleyen, Bakanlık tarafından hazırlanan uygulama usul ve esaslarına uygun şekilde yapılan çalışmalardır.

20) Enerji Etütleri Genel Olarak Hangi Faaliyetleri İçerir?

Enerji Bilgi Toplama, Ölçüm Değerlendirme, Hesap ve Piyasa Araştırması Raporlamalarıdır.

21) TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi (EYS) Nedir?

Bir kuruluştaki amaçlara ve enerji hedeflerine ulaşmak için enerji politikasının, enerji hedeflerinin, eylem planlarının ve süreçlerin oluşturulmasına yönelik bir yönetim sistemidir. Temel hedefi, enerji performansının sürekli iyileştirilmesini sağlamaktır. Aynı zamanda; verimliliği artırma, üretim maliyetini düşürme ve çevresel süreçlere yardımcı olma amacıdadır.

22) OSBÜK ve TSE Arasında İmzalanan, TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi Protokolünün Hedefi Nedir?

OSBÜK ve TSE arasında imzalanan protokol ile standardizasyon, eğitim, belgelendirme, muayene, gözetim, deney ve kalibrasyon alanlarında iş birliğinin artırılması hedeflenmiştir.

23) Enerji Yönetim Sistemi (EYS) Kurulmasının Pratikte Avantajı Nedir?

Etkin bir EYS kurulması sonucunda, büyük çaplı bir yatırım yapmadan, sadece oluşturulacak farkındalık sonucunda %10 oranında enerji verimliliği sağlanabilmektedir.

2. ENERJİ VERİMLİLİĞİNDE DENETİM

24) Enerji Verimliliğinde Denetim Sürecinin Kapsamı Nedir?

Kanun kapsamında yükümlü olan gerçek veya tüzel kişilerin faaliyetlerinin ilgili mevzuat hükümlerine uygunluğunun Bakanlık tarafından görevlendirilen denetim personeli tarafından incelenmesi, izlenmesidir. Denetim sonucunda aykırılıkların tespit edilmesi durumunda, bunların giderilmesinin sağlanması ve Kanunda öngörülen yaptırımların uygulanması suretiyle yapılan çalışmalardır.

25) Denetimlerde, Aykırılıkların Tespiti Halinde Hangi Yaptırımlar Uygulanır?

- Enerji Verimliliği Kanunu'nun "İdari Yaptırımlar ve Uygulama" başlıklı 10 uncu maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde idari yaptırımlar uygulanır.
- Kanun maddesindeki ilgili süreye göre aykırılığın giderilmesi için resmi yazı ile ihtar edilir.
- Aykırılıklar izlenir, Verilen sürede giderilirse (gerekirse yerine gidilir) ilgisine sonucu bildirilerek denetim sonlandırılır.

- Aykırılık giderilmez ise, 10 uncu Madde de belirtilen yaptırımlar uygulanır.
- İdari para cezası uygulandıktan sonra, aykırılığın bir yıl içerisinde tekrarlanması halinde idari para cezası 2 katı şeklinde uygulanır.

26) Denetimler Hangi Yöntemlerle Gerçekleşir?

Bakanlıkça yapılan denetimler iki şekilde gerçekleşmektedir. Bunlar;

- **Denetimin bilgi, belge ve izleme çalışmaları kapsamında yapılması:** Düzenli olarak yürütülen izleme çalışmaları kapsamında ve/veya ihbar veya şikâyetler üzerine bilgi ve belge üzerinden denetim yapılmasıdır.
- **Denetimlerin yerinde yapılması:** Düzenli olarak yürütülen izleme çalışmaları kapsamında ve/veya kendisine intikal eden ihbar veya şikâyetler üzerine yerinde denetim yapılmasıdır.

27) Denetim Süreçleri Nelerdir?

Denetim süreçleri aşağıda sıralanmıştır.

- **Kontrol Listeleri:** Enerji verimliliğine yönelik mevzuat kapsamında hazırlanan sorulara cevap teşkil edecek şekilde düzenlenen listelerdir.
- **Doğrulama:** Denetim mahallinde yapılan tespitlerin, Enerji Verimliliği Portalından ve kayıtlardan teyit edilmesidir.
- **Görüşme:** Denetim mahallinde faaliyetlerin yerine getirilmesinden sorumlu kişiler ile yapılan görüşmeleri içermektedir.
- **İnceleme:** Enerji verimliliğine yönelik yapılan çalışmaların, uygulama yerinden ve elde edilen yazılı belge üzerinden incelenmesidir.

Yerinde yapılan denetimlerde, denetim sonunda iki nüsha tutanak tutulmakta ve bir nüshası denetim yapılan ilgisine, karşılıklı imzalanarak verilmektedir. Ayrıca tutanak ve ilgili bilgi ve belgeler dikkate alınarak rapor hazırlanmakta ve ilgisine posta ile gönderilmektedir.

Rapor ve üst yazı ile, denetimlerde belirtilen eksikliklerin giderilmesi hususunda da geri dönüşler istenmektedir.

28) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nca Yapılan Denetimlerde Kullanılan, Kontrol Listelerine Nereden Ulaşılr?

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının web sayfasında bulunan, denetimlere ilişkin sektörel kontrol listelerine aşağıdaki bağlantılardan ulaşabilirsiniz.

- [Organize Sanayi Bölgesi Ön İnceleme Kontrol Listesi](#)
- [Kamu Binaları Kontrol Listesi](#)
- [Ticari ve Hizmet Binaları Kontrol Listesi](#)
- [Endüstriyel İşletme Kontrol Listesi](#)
- [EVD Şirketleri Kontrol Listesi](#)

29) Denetim Konu Başlıkları Nelerdir?

Denetimlerde aşağıda belirtilen konu başlıkları ele alınmakta olup, bahse konu yükümlülükler ve sorumluluklara yönelik eksikliklerin tespit edilmesi ve bunların giderilmesinin sağlanmasına yönelik denetimler yapılmaktadır.

- Yönetimin, enerji yöneticisi görevlendirmesi/enerji yöneticisinden hizmet alınması ile ilgili yükümlülüğü,
- Yönetimin, bünyesindeki enerji yönetim sistemi ile ilgili uygulamaları,
- Enerji yöneticisinin enerji tüketim bildirimleri ile ilgili yükümlülükleri,
- Yönetimin etüt yaptırılmasına yönelik yükümlülüğü,
- Yönetimin enerji verimliliği faaliyetleri ile ilgili sorumlulukları,
- Enerji yöneticisinin enerji verimliliği faaliyetleri ile ilgili sorumlulukları,
- Enerji Verimliliği Portalına veri giriş veya Bakanlık bildirim yükümlülüğü

30) Enerji Verimliliği (ENVER) Portalı Nedir?

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın <https://enverportal.enerji.gov.tr> adresinden erişilebilen, enerji verimliliği veritabanı olan ENVER Portalı; 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu uyarınca enerji yöneticisi atamak ve yıllık enerji tüketim verileri bildirmekle yükümlü olan tarafların bilgilerinin toplandığı enerji yönetimi bilgi sistemidir.

3. ENERJİ VERİMLİLİĞİ DESTEKLERİ

31) Enerji Verimliliği Finansman Destekleri Nelerdir?

- KOSGEB Fonları,
- Verimlilik Arttırıcı Proje (VAP)
- Gönüllü Anlaşmalar,
- Yeşil Teknoloji Projeleri Destek Programı (YETEP)
- Uluslararası Fonlar,
- 5. Bölge Teşvikleri,

32) KOSGEB Fonlarının Kapsamı Nelerdir?

KOSGEB tarafından emisyon azaltılmasıyla ilgili bilinç oluşturmak için firmalara ücretsiz yerinde "Enerji Verimliliği Danışmanlığı" desteği verilecektir. Destek kapsamında; her işletme için verimsiz motorların dönüşümü, ısı kayıplarının giderilmesi gibi konularda raporlar hazırlanacaktır. Bu raporlar neticesinde ortaya çıkan sonuçlara göre işletmelere makina ekipmanı değiştirmek, kendi proseslerini iyileştirmek için de ayrı bir destek paketi hazırlanması da planlanmaktadır.

33) Verimlilik Arttırıcı Proje Başvuru Kriterleri Nelerdir?

Yıllık enerji tüketimleri 500 TEP ve üzeri işletmeler;

- Bakanlık veri tabanına (ENVER Portalı) kayıtlı olma,
- Enerji Yöneticisi Görevlendirme,
- TSE EN ISO 50001 Enerji Yönetimi Belgesi sahip olma, şartlarını sağlamak kaydı ile başvuruda bulunabilirler.

Daha yalın haliyle, Elektrik üretim faaliyeti gösteren lisans sahibi tüzel kişiler dışındaki yıllık toplam enerji tüketimleri 500 TEP (ton eşdeğeri petrol) ve üzeri olan ticaret ve sanayi odası, ticaret odası veya sanayi odasına bağlı olarak faaliyet gösteren ve her türlü mal üretimi yapan endüstriyel işletmeler VAP desteklerinden yararlanmak için başvuruda bulunabilirler.

34) Verimlilik Arttırıcı Projelerin Kapsamı Nelerdir?

Enerji verimli ekipman ve sistem kullanımı, yalıtım, rehabilitasyon ve proses düzenleme gibi yollarla; gereksiz enerji kullanımının, atık enerjinin, enerji kayıp ve kaçaklarının önlenmesi veya en aza indirilmesi ile birlikte atık enerjinin geri kazanılması, kojenerasyon sistemleri gibi konulardaki çözümleri de kapsayan projelerdir.

KDV hariç toplam yatırım bedeli en fazla 5 milyon Türk Lirası olan projelere, proje bedelinin en fazla %30'u hibe olacak şekilde destek verilmektedir.

35) Verimlilik Arttırıcı Proje Nasıl Hazırlanır?

Projeler, Bakanlık tarafından sanayi alt sektöründe yetkilendirilmiş Enerji Verimliliği Danışmanlık şirketleri (EVD) tarafından hazırlanmaktadır.

36) Enerji Verimliliği Danışmanlık Şirketlerine Nasıl Ulaşılır?

Enerji Verimliliği Danışmanlık Şirketleri listesine aşağıda yer alan bağlantıdan ulaşabilirsiniz.

[EVD Şirketleri Listesi](#)

37) Verimlilik Arttırıcı Proje Başvuruları Nereye Yapılmalıdır?

Başvuruları elektronik ortamda <https://evdes.enerji.gov.tr/> adresine yapabilirsiniz.

38) Gönüllü Anlaşmaların Kapsamı Nelerdir?

Gönüllü Anlaşma, bir endüstriyel işletmenin geçmiş beş yıllık referans enerji yoğunluğuna göre anlaşma yapıldıktan sonraki üç yılda enerji yoğunluğunu ortalama olarak en az %10 oranında azaltmayı taahhüt ederek Bakanlık ile yaptığı anlaşmayı ifade etmektedir.

Gönüllü anlaşma destekleri kapsamında taahhüdünü yerine getiren bir işletmenin anlaşmanın yapıldığı yıla ait enerji giderinin %30'u, 1 milyon Türk Lirasını geçmemek kaydıyla destek mahiyetinde nakdi olarak karşılanır.

Gönüllü anlaşma kapsamında enerji yoğunluğu hesabında, işletmelerin yenilenebilir kaynaklardan, kojenasyon ve atık tesislerinde ürettikleri enerji miktarı, bu tesislerin anlaşma dönemi içinde işletmeye alınmış olunması kaydı ile bir defaya mahsus olmak üzere endüstriyel işletmenin yıllık toplam enerji tüketimi miktarından düşülür.

39) Gönüllü Anlaşmalara Nasıl Başvurulur?

Elektrik üretim faaliyeti gösteren lisans sahibi tüzel kişiler dışındaki yıllık toplam enerji tüketimleri 500 TEP ve üzeri olan ticaret ve sanayi odası, ticaret odası veya sanayi odasına bağlı olarak faaliyet gösteren ve her türlü mal üretimi yapan işletmeler Gönüllü Anlaşma desteklerinden yararlanmak için başvuruda bulunabilirler.

Gönüllü Anlaşma başvuruları her yıl Mayıs ayında Bakanlık (Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı) tarafından kabul edilmektedir. Bakanlık, internet sayfası üzerinden ilan etmek suretiyle, başvuru almaya bileceği gibi başvuru dönemini erteleyebilir, uzatabilir veya birden fazla dönemde başvuru alabilir.

40) Gönüllü Anlaşmalara İlişkin İlan ve Başvurulara Nasıl Ulaşılır?

Gönüllü anlaşma desteklerine aşağıda yer alan bağlantıdan ulaşabilirsiniz.

[Gönüllü Anlaşma İlan ve Başvuru](#)

41) Yeşil Teknoloji Projeleri Destek Programının (YETEP) Kapsamı Nelerdir?

Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV) uhdesinde bulunan, Yeşil Teknoloji Projeleri (YETEP) desteği ile sanayi kuruluşları tarafından iklim dostu teknolojiler, temiz üretim teknolojileri ve enerji verimliliği, yenilenebilir enerji ve diğer enerji teknolojileri alanlarında gerçekleştirilen uygulama projelerine geri ödemeli finansman desteği sağlamaktadır.

Yeşil Teknoloji Projeleri (YETEP) desteği ile sanayi kuruluşlarının çevresel performansını artırıp üretim maliyetlerini düşürülmesi ve dolayısıyla rekabet gücünü artırılmasına yönelik uygulamaların desteklenmesi amaçlanmıştır. Bu projelerde yerli teknolojilere öncelik verilmesi suretiyle bu tür teknolojilerin yerli olarak ve kaynaklarla geliştirilmesinin/üretilmesinin de dolaylı olarak teşvik edilmesi hedeflenmektedir.

42) Uluslararası Fonların Kapsamı Nelerdir?

Kamu Binalarında Enerji Verimliliği: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda gerçekleştirilecek proje kapsamında Dünya Bankası ülkemize 150 milyon \$ kredi, Temiz Teknoloji Fonu (CTF) ise 46.2 milyon \$ faizsiz kredi ve 3.8 milyon \$ hibe sağlayacaktır. Proje kapsamında ilk etapta 2000 yılından sonra inşa edilmiş merkezi kamu binalarında enerji tasarrufu tedbirleri uygulanacak olup daha sonrasında ise projeye belediye bina ve tesislerinin dahil edilmesi planlanmaktadır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na sağlanacak 1.7 Milyon ABD Doları hibe ile enerji verimliliği piyasasının geliştirilmesi, izleme ve doğrulama protokollerinin oluşturulması, bu konularda eğitim verilmesi ve önümüzdeki dönemde muhtemel belediye binalarının dahil kapsamında İbank'ın projeye dahil edilmesi için fizibilite çalışması gerçekleştirilecektir.

Dünya Bankası Finansmanlı Türkiye Organize Sanayi Bölgeleri Projesi: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı uhdesinde çalışmaları devam eden Dünya Bankası finansmanlı "Türkiye Organize Sanayi Bölgeleri Projesi" ile seçilen OSB'lerin verimliliğinin, çevresel sürdürülebilirliğinin ve rekabet gücünün artırılması ve aynı zamanda diğer OSB'lere örnek oluşturması hedeflenmektedir.

Bu kapsamda Dünya Bankası Grubu ile 26.02.2021 tarihinde 300 Milyon ABD Doları tutarındaki İkraz Anlaşması imzalanmıştır. Proje ile aşağıdaki faaliyetler kredi olarak desteklenecektir.

- Mümkün olduğunca yeşil çözümler kullanarak OSB temel altyapı yatırımlarının desteklenmesi (yol, su, yağmur suyu, kanalizasyon hatları, telekomünikasyon ve internet ağları; doğal gaz ağları; enerji hatları; OSB binaları; atık su arıtma tesisleri; çevre laboratuvarları ve lojistik tesisler)
- OSB'de yeşil altyapı yatırımlarının desteklenmesi (gelişmiş altyapı yatırımları, diğerlerinin yanı sıra, yenilenebilir kaynaklardan enerji tedarikine yapılan yatırımları; LED sokak aydınlatması; gelişmiş atık su arıtımı; idari binaların geliştirilmiş enerji verimliliği; ve üretim girdileri için atık malzemelerin geri dönüştürülmesi ve / veya yeniden kullanılması)
- OSB inovasyon merkezleri yatırımlarının desteklenmesi

43) "Türkiye Organize Sanayi Bölgeleri Projesi"ne İlişkin İlan ve Dokümanlara Nasıl Ulaşılr?

Türkiye Organize Sanayi Bölgeleri Projesi'ne ilişkin ilan ve dokümanlara aşağıda yer alan bağlantıdan ulaşabilirsiniz.

[Türkiye OSB'leri Projesi](#)

44) 5 inci Bölge Teşviklerinden Yararlanmak İçin Kriterler Nelerdir?

Yıllık enerji tüketimleri 500 TEP ve üzeri imalat sanayi tesisleri;

- Mevcut duruma göre **en az yüzde on beş** enerji tasarrufu sağlama, (*değişiklik 21/08/2020 tarihli 2846 sayılı CK*)
 - Bakanlık veri tabanına (ENVER Portalı) kayıtlı olma,
 - Enerji yöneticisi görevlendirme,
 - TSE EN ISO 50001 Enerji Yönetimi Belgesi sahip olma, şartlarını sağlamak kaydı ile başvuruda bulunabilirler.

Daha yalın haliyle, Bakanlığın vereceği proje onayına istinaden yıllık asgari 500 TEP enerji tüketimi olan mevcut imalat sanayi tesislerinde gerçekleştirilecek, mevcut duruma göre en az %15 oranında enerji tasarrufu sağlayacak şekilde tasarlanan enerji verimliliğine yönelik yatırımlar, yapılacağı bölgeye bakılmaksızın 5. Bölgede yapılacak olan yatırımlara sağlanan teşviklerden yararlandırılmaktadır.

45) 5 inci Bölge Teşvikleri Nelerdir?

5 inci Bölge Teşviklerinden faydalanılabilecek teşvikler, aşağıda sıralanmıştır;

- Katma değer vergisi istisnası,
- Gümrük vergisi muafiyeti,
- Vergi indirimi,
- Sigorta primi işveren hissesi desteği,
- Faiz desteği
- Yatırım yeri tahsisidir.

46) Başvuru Hangi Bakanlığa Yapılır? Süreç Nasıl İşler?

Enerji verimliliği yatırım projelerinin 5. Bölge teşvikleri kapsamında değerlendirilmesini isteyen işletmeler başvurularını Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına yaparlar.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, projenin enerji verimliliği açısından uygunluğunu değerlendirmek üzere Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına (Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı) gönderir.

Proje dosyası; <https://enerji.gov.tr/enerji-verimliliği-ve-cevre-dairesi-baskanligi-destekler> adresinde verilen “Öncelikli Yatırım Konuları Kapsamında Enerji Verimliliği Yatırım Projelerinin Değerlendirme Usul ve Esaslarına İlişkin Kılavuz” hükümlerine göre başvuru hazırlanır.

47) Enerji Verimliliği Yatırım Projesi Nedir?

Enerji Verimliliği Yatırım Projesi: Mevcut durumda makine ve teçhizatın enerji verimliliği ile değiştirilmesi ve proses düzenlemesi gibi yollarla; gereksiz enerji kullanımının, atık enerjinin, enerji kayıp ve kaçaklarının önlenmesi veya en aza indirilmesi ile birlikte atık enerjinin geri kazanılması (elektrik üretimi hariç) gibi konulardaki çözümleri içine alan ve mevcut duruma göre en az yüzde on beş enerji tasarrufu sağlayan projeyi ifade etmektedir.

48) Yeni Kurulan Firma Verimlilik Arttırıcı Proje Desteklerinden Faydalanabilir mi?

Destekler mevcut hali hazırda faaliyeti devam eden imalat sanayileri için verilmektedir. Yeni kurulan firma bu destekten yararlanamayacaktır.

49) Ortalama Bir Enerji Etüdü Maliyeti Ne Kadardır?

Bakanlık olarak belirlenen bir etüt maliyeti bulunmamaktadır. İşletmenin büyüklüğüne göre, ön etüde veya detaylı etüde göre maliyetler değişmektedir. Genelde fiyatları çeşitli kriterlere göre EVD şirketleri piyasayı kendileri oluşturmaktadır.

50) Bölgesel Kalkınma Ajansları Tarafından Etüt Destekleri Verilir mi?

Bazı kalkınma ajansları tarafından programlar açıklanarak, yapılacak etüt danışmanlığı ve faiz destekleri verilmektedir.

51) OSBÜK ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı İş Birliğinde Yapılan/Yapılacak Eğitimlerin Amacı Nedir?

Organize Sanayi Bölgelerinde faaliyet gösteren endüstriyel işletmelerin; enerji verimliliği mevzuatı, enerji yönetimi, enerji etütleri, enerji verimliliği destek mekanizmaları, iyi uygulama örnekleri ve yasal yükümlülükler hakkında bilgilendirilmesi ve kurumsal kapasitelerinin gelişiminin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

52) Sanayide Enerji Verimliliği Eğitim Programlarında, Hedef Kitle Kimlerden Oluşur?

OSB idarelerinde ve endüstriyel işletmelerde görevli yöneticiler, enerji yöneticileri ve mühendislerdir.

53) Bağımsız Bir Enerji Yöneticisi Kaç İşletmeye Hizmet Verebilir?

Bağımsız enerji yöneticisi endüstriyel işletmelere hizmet verememektedir. Bağımsız enerji yöneticileri binalara hizmet verebilir bu da 3 adet bina ile sınırlıdır. Endüstriyel işletme EVD den hizmet alır, kendi personelini görevlendirir.

54) OSB’de 50 Üzeri İşletme Varsa, OSB Bölge Müdürlüğü Enerji Yöneticisini Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’na Bildirmesi Gerekir mi?

OSB’lerin enerji yönetici görevlendirme yükümlülüğü bulunmamaktadır. Ancak OSB’lerin enerji yönetim birimi kurması ve birimde çalışanlarını Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’na bildirmesi gerekmektedir.